

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce J. Ž., zastoupeného JUDr. Janou Kudrnovou, Ph.D., advokátkou se sídlem v Ostravě - Moravská Ostrava a Přívoz, Na Hradbách 3, proti žalovanému **Ministerstvu financí**, se sídlem v Praze 1, Letenská 15, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 9. 2007, č. j. 10 Ca 279/2007 - 7,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 24. 9. 2007, č. j. 10 Ca 279/2007 - 7 odmítl žalobu J. Ž. (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva financí (dále jen „ministerstvo“) ze dne 9. 7. 2007, č. j. 49/47116/2007-491, kterým podle ustanovení § 55b zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) nebylo povoleno přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství v Hradci Králové (dále jen „finanční ředitelství“) ze dne 11. 3. 2003, č. j. 4598/130/2002-ŠK, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti dodatečnému platebnímu výměru Finančního úřadu v Chrudimi ze dne 4. 2. 2002, č. j. 9915/02/233911, o vyměření daně z přidané hodnoty za zdaňovací období IV. čtvrtletí 2000 ve výši 5857 Kč. Městský soud dovodil, že i když má nepovolení přezkumu podle ustanovení § 55b odst. 4 zákona o správě daní a poplatků formu rozhodnutí, nejedná se o rozhodnutí v materiálním smyslu podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., jímž by se zakládaly, měnily, rušily nebo závazně určovaly práva nebo povinnosti stěžovatele či bylo jinak zasahováno do jeho právní sféry, a že z tohoto důvodu je proto takové rozhodnutí ze soudního přezkumu vyloučeno. V této

souvislosti odkázal městský soud na stanovisko pléna ze dne 19. 12. 2000, sp. zn. Pl. ÚS-st-12/2000, a na nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 516/03, a rovněž na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. 6 A 153/2002 - 18. V souladu s uvedenou judikaturou konstatoval, že nepovolení přezkumu daňového rozhodnutí není svou povahou mimořádným opravným prostředkem, mezi něž ho nesprávně zařazuje zákon o správě daní a poplatků, ale je pouze výkonem dozorčího práva nadřízeného správce daně. Ostatně daňový subjekt proto nemá ani subjektivní právo na povolení přezkoumání tohoto daňového rozhodnutí. Pokud tedy správce daně nevyužil svého dozorčího práva, nijak tím nezasáhl do právní sféry daňového subjektu. Soudní ochrana stěžovatele však byla zajištěna, neboť ten měl možnost v zákonem stanovené lhůtě brojit správní žalobou proti rozhodnutí odvolacího správního orgánu. Jestliže ale stěžovatel této možnosti nevyužil nebo pokud soud shledal žalobu nedůvodnou, nemůže se již stěžovatel soudní cestou domáhat, aby k přezkoumání těchto správních rozhodnutí došlo výkonem dozorčího práva nadřízeného správce daně.

Proti tomuto usnesení městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel se neztotožnil s názorem městského soudu, že rozhodnutí vydané podle ustanovení § 55b zákona o správě daní a poplatků je vyloučeno ze soudního přezkumu. Je tomu tak proto, že v důsledku rozhodnutí ministerstva již nebude jeho případ přezkoumán a ztratil tudíž možnost, aby uplatnil v této věci nové skutečnosti. Právě v tom pak spatřuje zásah do své právní sféry. Poté, co dále popsal historii předmětného daňového případu a řízení (stejně jako v žalobě), navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti naopak považuje napadené usnesení městského soudu za správné. Zdůraznilo, že stěžovatel nebyl nijak zkrácen na svém právu domoci se přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí finančního ředitelství před správním soudem. Připomnělo, že stěžovatel původně podal žalobu proti rozhodnutí finančního ředitelství, ale jelikož ji podal po lhůtě uvedené v ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s., městský soud ji usnesením odmítl. Ministerstvo proto navrhlo, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodný stížní bod, v němž stěžovatel namítá, že vyloučení rozhodnutí podle ustanovení § 55b zákona o správě daní a poplatků ze soudního přezkumu je zásahem do jeho práv, neboť v důsledku tohoto rozhodnutí ministerstva již nebude jeho věc přezkoumána.

Ústavní soud ve stanovisku pléna ze dne 19. 12. 2000, sp. zn. Pl.ÚS-st 12/2000 vyslovil, že „rozhodnutí o nepovolení přezkoumání rozhodnutí podle ustanovení § 55b zákona o správě daní a poplatků má procesní povahu a tudíž nepodléhá soudnímu přezkumu“. Ústavní soud vycházel z toho, že v daném případě se jedná o dvojí prostředky

práva. Jednak jsou tu prostředky instanční (řádné) a mimořádné (obnova řízení), jednak soudní (správní žaloba) – tedy prostředky, které může strana využít (má na ně tak právní nárok). Vedle toho existují i prostředky jiné, dozorčí, mezi něž patří právě přezkoumání podle ustanovení § 55b zákona o správě daní a poplatků. Ty slouží k ochraně objektivního práva a strana na ně nemá nárok. Opačný případ však nastává, pokud v první fázi přezkoumání je rozhodnutí k přezkumu vůbec otevřeno a teprve ve druhé fázi zrušeno, nahrazeno jiným nebo změněno. Obdobně se vyjádřil k této otázce Ústavní soud ve svém pozdějším usnesení ze dne 9. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 516/03, v němž uvedl, že „v případě rozhodování podle § 55b zákona o správě daní a poplatků se jedná o rozhodnutí o právech a povinnostech daňového subjektu jen tehdy, jestliže v první fázi přezkoumání bylo rozhodnutí k přezkumu vůbec otevřeno a teprve ve druhé fázi bylo zrušeno, nahrazeno jiným nebo změněno. Za rozhodnutí podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. lze proto považovat jen takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti. Podle ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí procesní povahy jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny. V důsledku absence žalobní legitimace stěžovatele tak nebyla správní žaloba způsobilá meritorního projednání, pročez došlo k jejímu odmítnutí“. Také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 12. 2006, č. j. 1 Afs 56/2004 - 114, www.nssoud.cz vyjádřil právní názor, že „rozhodnutí, jímž se žádost o přezkoumání rozhodnutí postupem podle ustanovení § 55b zákona o správě daní a poplatků zamítá, je vyloučeno ze soudního přezkoumání ve správním soudnictví podle ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s., protože materiálně nemá znaky „rozhodnutí“ podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s.“.

Přezkoumání daňových rozhodnutí podle ustanovení § 55b zákona o správě daní a poplatků tedy není opravným prostředkem, ale pouze nápravným prostředkem a výkonem dozorčího práva nadřízeného správního orgánu. Žádost podaná podle citovaného ustanovení proto nezakládá právní nárok daňového subjektu na přezkoumání věci samé. Výrok rozhodnutí podle ustanovení § 55b zákona o správě daní a poplatků, jímž nebylo přezkoumání povoleno, není tudíž rozhodnutím ve smyslu soudního řádu správního, neboť se jím nezasahuje do subjektivních práv daňového subjektu, ani do jeho právní sféry (§ 65 s. ř. s.); není proto ani přezkoumatelný ve správním soudnictví (§ 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s.).

Jelikož žádosti stěžovatele ze dne 23. 12. 2005 o přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství v Hradci Králové ze dne 11. 3. 2003, č. j. 4598/130/2002-ŠK nebylo podle ustanovení § 55b zákona o správě daní a poplatků vyhověno (přezkoumání nebylo povoleno) rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 9. 7. 2007, č. j. 49/47116/2007-491, městský soud napadeným usnesením v souladu se zákonem ze shora uvedených důvodů odmítl žalobu stěžovatele, která směřovala právě proti tomuto rozhodnutí Ministerstva financí.

V zájmu úplnosti je třeba i poznamenat, že stěžovateli nebylo předtím upřeno jeho právo domáhat se přezkumu rozhodnutí Finančního ředitelství v Hradci Králové ze dne 11. 3. 2003, č. j. 4598/130/2002-ŠK žalobou u soudu. Stěžovatel však žalobu podal až po lhůtě stanovené k jejímu podání, čímž zmeškal lhůtu pro uplatnění subjektivního práva, která pak byla z tohoto důvodu usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 5. 2006, č. j. 31 Ca 379/2005 - 33, odmítnuta pro opožděnost.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost opodstatněnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem podle ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2008

Cihlářová

JUDr. Eliška

předsedkyně senátu